

हेमचन्द्राचार्य उत्तर गुजरात विश्वविद्यालय, पाटण
कलास्नातक (B.A.) संस्कृत
SEMESTER (षड्-मास / सत्र): VI

TYPE OF PAPER	PAPER CODE	PAPER NO.	CREDIT	UNIT	COURSE NAME विषय	EXTERNAL MARKS	INTERNAL MARKS	EXAM. DURATION
MAJOR	AR23MJDSC SAN601	601	4	4	तर्कसंग्रह-अन्नभट्ट	50	50	2.30 Hrs.
	AR23MJDSC SAN601A	601A	4	4	सांख्यकारिका	50	50	2.30 Hrs.
	AR23MJDSC SAN601B	601B	4	4	छन्द, निबन्ध, कर्णभार (भास)	50	50	2.30 Hrs.
MINOR	AR23MIDSC SAN602	602	4	4	दशकुमारचरितम्- उच्छ्वास-6	50	50	2.30 Hrs.
Ability Enhancement	AR23AEC SAIN604	604	2	3	महाभारत-परिचय	25	25	2.00 Hrs.
Internship	AR23INT SAN607	607	4			120 Hours		
			22					

HEMCHANDRACHARYA NORTH GUJARAT UNIVERSITY, PATAN

COURSE NAME – तर्कसंग्रह-अन्नभट्ट

COURSE CODE – AR23MJDSCSAN601

PROGRAMME CODE – ARTUG102

SEMESTER – VI

EFFECTIVE FROM JUNE 2025-26 UNDER NEP

TOTAL – 04 CREDIT (04 - PERIOD/WEEK)	THEORY	EXTERNAL – 50 INTERNAL – 50
PROGRAM OUTCOMES:		
<ol style="list-style-type: none"> Students will be familiar with classical Sanskrit literature, including the Vedas, Upanishads and epics like the Ramayana and Mahabharata and Darshans. Students will gain deeper understanding of Indian philosophy, including Vedanta, yoga and nyaya and vaishashik, as well as Indian culture and history. Students will develop critical thinking and analytical skill through the study of Sanskrit texts and philosophical concepts. Students will develop cultural sensitivity and awareness. 		
COURSE OUTCOMES:		
<ol style="list-style-type: none"> Students will understand the fundamental principle of Nyaya and Vaisheshik philosophy including its epistemology, metaphysics and logic. Students will gain knowledge of Indian logic and epistemology including the concepts of prama-prameya, hetvabhasa and veda. Students will develop skill in logical reasoning and argumentation, enabling them to construct and evaluate arguments. 		
UNITNO.	COURSESTRUCTURE	
1	- दर्शन शब्दનો અર્થ અને પ્રકારો, ન્યાય- વૈશેષિક દર્શનના ઇતિહાસની રૂપરેખા અને ન્યાયવૈશેષિકના ભેદ	
2	- ૧ થી ૧૮ વિભાગ	
3	- ૧૯ થી ૪૮ વિભાગ	
4	- ૪૯ થી ૮૧ વિભાગ	
REFERENCE:		
<ol style="list-style-type: none"> તર્કસંગ્રહ : અન્નભટ્ટ વિરચિત સં. ડૉ. જીતેન્દ્ર સુ જેટલી સરસ્વતી પુસ્તક ભંડાર- અમદાવાદ- ૧ તર્કસંગ્રહ : સંપા. બોડાસ ભારતીયદર્શન : પંડિત બલદેવ ઉપાધ્યાય તર્કભાષા : સંપા. જેટલી અને પરીખ Indian Philosophy by Dr.Rudha krishnan History of Indian Logic by Dr. Vidyabhusan 		

HEMCHANDRACHARYA NORTH GUJARAT UNIVERSITY, PATAN

COURSE NAME – તર્કસંગ્રહ-અન્નંભટ્ટ

COURSE CODE – AR23MJDSCSAN601

PROGRAMME CODE – ARTUG102

SEMESTER – VI

EFFECTIVE FORM JUNE 2025-26 UNDER NEP

પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ

કુલગુણ – 50

પ્રશ્ન – ૧ ગમે તે ત્રણ સંદર્ભ સમજાવો. (પાંચમાંથી કોઈપણ ત્રણ પૂછવા) 12

પ્રશ્ન – ૨ નિયતકૃતિના આધારે જનરલ પ્રશ્ન પૂછવો. 13

અથવા

પ્રશ્ન – ૨ નિયત કૃતિના આધારે જનરલ પ્રશ્ન પૂછવો. 13

પ્રશ્ન – ૩ નિયત કૃતિના આધારે ટૂંકનોંધ પૂછવી. 12

(ચારમાંથી કોઈપણ બે લખવાની રહેશે.)

પ્રશ્ન – ૪ નિયત કૃતિને આધારે જનરલ પ્રશ્ન પૂછવો. 13

અથવા

પ્રશ્ન – ૪ નિયત કૃતિને આધારે જનરલ પ્રશ્ન પૂછવો. 13

HEMCHANDRACHARYA NORTH GUJARAT UNIVERSITY, PATAN

COURSE NAME – સાંખ્યકારિકા (કારિકા -૧ ત: ૫૦) ઈશ્વરકૃષ્ણ વિરચિત

COURSE CODE – AR23MJDSAN601A

PROGRAMME CODE – ARTUG102

SEMESTER – VI

EFFECTIVE FORM JUNE 2025-26 UNDER NEP

TOTAL – 04 CREDIT (04 - PERIOD/WEEK)	THEORY	EXTERNAL – 50 INTERNAL – 50
PROGRAM OUTCOMES:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Understanding the fundamental principles of Samkhya philosophy 2. Knowledge of the dualistic nature of reality (purusha and prakriti) 3. Insight into the 25 tattvas (principles or categories) of Samkhya 4. Understanding the process of creation and evolution of the universe 5. Familiarity with the concept of liberation (moksha) in Samkhya 		
COURSE OUTCOMES:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Students will gain a deep understanding of the fundamental principles of Samkhya philosophy, including the dualism of purusha and prakriti. 2. Students will be able to analyze the nature of reality according to Samkhya, including the 25 tattvas and the process of creation and evolution. 3. Students will understand the Samkhya concept of liberation (moksha) and bondage, and the means to achieve liberation. 4. Students will develop critical thinking skills through the analysis of complex philosophical concepts and arguments. 5. Students will gain an appreciation for the significance of Samkhya philosophy in the broader context of Indian thought and spirituality. 		
UNITNO.	COURSESTRUCTURE	
1	- સાંખ્યકારિકા સાંખ્યદર્શનનો પ્રકરણ ગ્રંથ છે, તે સંદર્ભે સ્પષ્ટતા કરી દર્શનનો પરિચય તથા સાંખ્યદર્શનનો ઉદ્ભવ અને વિકાસ વિષે વિહંગાવલોકન કરવું.	
2	- ‘સાંખ્ય’ શબ્દનો અર્થ અને સાંખ્યાચાર્યો વિસ્તૃત નોંધ લખો.	
3	- સાંખ્યકારિકા- ૧ થી ૫૦ માં આવતા વિસ્તૃત પ્રશ્નોની ચર્ચા કરવી.	
4	- સાંખ્યકારિકા- ૧ થી ૫૦ માં આવતી ટૂંકીનોંધો વિશે વિસ્તૃત ચર્ચા કરવી.	
REFERENCE:		
<ol style="list-style-type: none"> (૧) સાંખ્યકારિકા- ઈશ્વરકૃષ્ણ વિરચિત, સં. ડો. જીતેન્દ્ર સું. જેટલી, ડો. વસંત ગિ. પરીખ, સરસ્વતી પુસ્તક ભંડાર અમદાવાદ-૧ (૨) સાંખ્યકારિકા - ઈશ્વરકૃષ્ણ વિરચિત, ડો. રાકેશ શાસ્ત્રી, સંસ્કૃત ગ્રંથાગાર, દિલ્લી (૩) સાંખ્યકારિકા- ઈશ્વરકૃષ્ણ વિરચિત, પંડિત મોતીરામ વેલજી (૪) સાંખ્યકારિકા- ઈશ્વરકૃષ્ણ વિરચિત, સાંખ્ય તત્ત્વ મનોરમા, ડો. દીનાનાથ પાણ્ડેય, મનોરમા પ્રકાશન, વારાણસી 		

HEMCHANDRACHARYA NORTH GUJARAT UNIVERSITY, PATAN

COURSE NAME – સાંખ્યકારિકા (કારિકા -૧ ત: ૫૦) ઈશ્વરકૃષ્ણ વિરચિત

COURSE CODE – AR23MJDSCSAN601A

PROGRAMME CODE – ARTUG102

SEMESTER – VI

EFFECTIVE FORM JUNE 2025-26 UNDER NEP

પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ

Unit	Total Marks : 50
યુનિટ-૧. ગમે તે ત્રણ કારિકા સાનુવાદ સમજાવો. (છ કારિકા પૂછવી.)	12 Marks
યુનિટ-૨. સાંખ્યકારિકાને આધારે ૩૦૦ શબ્દોમાં જનરલ પ્રશ્ન. અથવા	13 Marks
યુનિટ-૨. સાંખ્યકારિકાને આધારે ૩૦૦ શબ્દોમાં જનરલ પ્રશ્ન	13 Marks
યુનિટ-૩. સાંખ્યકારિકાને આધારે ૩૦૦ શબ્દોમાં જનરલ પ્રશ્ન પૂછવો. અથવા	13 Marks
યુનિટ-૩. સાંખ્યકારિકાને આધારે ૩૦૦ શબ્દોમાં જનરલ પ્રશ્ન પૂછવો.	13 Marks
યુનિટ-૪. સાંખ્યકારિકાને આધારે ૧૫૦ શબ્દોમાં બે ટૂંકનોંધ લખો. (ચાર પૂછવી)	12 Marks

HEMCHANDRACHARYA NORTH GUJARAT UNIVERSITY. PATAN

COURSE NAME – छन्द, निबन्ध, कर्णभार (भास)

COURSE CODE –

AR23MJDSCSAN601B

PROGRAMME CODE – ARTUG102

SEMESTER – VI

EFFECTIVE FORM JUNE 2025-26 UNDER NEP

TOTAL – 04 CREDIT (04 - PERIOD/WEEK)	THEORY	EXTERNAL – 50 INTERNAL – 50
PROGRAM OUTCOMES:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Students will gain a deep understanding of various Sanskrit meters and their application in poetry. 2. Students will develop analytical skills to identify and analyze different meters and poetic devices in Sanskrit poetry. 3. Students will develop critical thinking and analytical skills through the study of essays in Sanskrit. 4. Students will learn to express complex ideas and arguments effectively in Sanskrit. 5. Students will gain deep understanding of Sanskrit drama and its conventions. 6. Students will understand the plot and structure of the Karnabhar. 		
COURSE OUTCOMES:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Students will gain a comprehensive understanding of various Sanskrit meters and their applications in poetry. 2. Students will develop an appreciation for the aesthetic and literary qualities of Sanskrit poetry. 3. Students will gain insight into the cultural, historical and philosophical context of sanskrit essays. 4. Students will develop an appreciation for the literary style and aesthetic qualities of sanskrit essays. 5. Students will be able to analyze the characters and their roles in the play. 6. Students will be able to identify and analyze the themes and symbolism in the play. 		
UNITNO.	COURSESTRUCTURE	
1	<p style="text-align: center;">- अनुष्टुप छंद, वसंत तिलका, मंदाकान्ता शिपरिणी, शाहूलविकीडीत, स्रग्धरा छंदो आवशे.</p>	

2	- ભારતીય દર્શનમાં કર્મ અને પુનઃ જન્મનો સિદ્ધાંત, આદિ કાવ્ય રામાયણ, પંચ મહાકાવ્ય, વૈદિક દેવતાઓનું સ્વરૂપ અને મહાભારતકાલીન સમાજ વ્યવસ્થા નિબંધો આવશે.
3	- ભાસરચિત્ કર્ણભારમ્ માંથી જનરલ પ્રશ્નો
4	- ભાસરચિત્ કર્ણભારમ્ માંથી ટૂંકનોંધો

REFERENCE:

1. સંસ્કૃત છંદ સંરચના- વસંતકુમાર મનુભાઈ ભટ્ટ સરસ્વત પુસ્તક ભંડાર અમદાવાદ અદ્યતન આવૃત્તિ ૨૦૧૬- ૧૭
2. એક પ્રશિષ્ટ સંસ્કૃત છંદો ડો. એમ. કે માલવિયા પ્રકાશ અમદાવાદ તૃતીય સંકરણ ૨૦૧૫ સરસ્વતી પુસ્તક ભંડાર અમદાવાદ
3. પ્રશિષ્ટ સંસ્કૃત છંદો- સંપાદક ડો. જી એસ શાહ, સરસ્વતી પુસ્તક ભંડાર અમદાવાદ
4. સંસ્કૃત નિબંધ મંજુષા- પ્રા. જીતેન્દ્ર દેસાઈ, ડો.દશરથ વેદિયા પાશ્વ પ્રકાશન અમદાવાદ.
5. સંસ્કૃત નિબંધ સૌરભ- પ્રા. જીતેન્દ્ર દેસાઈ, પાર્શ્વ પ્રકાશન અમદાવાદ.
6. ભાસ નાટ્યંચક્રં -ગંગાસાગરરાય, ચૌખમ્બા સંસ્કૃતસંસ્થાન વારાણસી
7. ભાસ નાટ્યંચક્રં -આચાર્ય બલદેવ ઉપાધ્યાય એક પ્રશિષ્ટ સંસ્કૃત છંદો ડો. એમ. કે માલવિયા પ્રકાશ અમદાવાદ તૃતીય સંકરણ ૨૦૧૫
8. ભાસના રૂપોનું અનુશીલન ડો. વસંતભાઈ મનુભાઈ ભટ્ટ

HEMCHANDRACHARYA NORTH GUJARAT UNIVERSITY. PATAN

COURSE NAME – છન્દ, નિબન્ધ, કર્ણભાર (ભાસ)

COURSE CODE –

AR23MJDSCSAN601B

PROGRAMME CODE – ARTUG102

SEMESTER – VI

EFFECTIVE FORM JUNE 2025-26 UNDER NEP

પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ

Total Marks : 50

યુનિટ-૧. છંદોમાંથી ચાર ટૂંકનોંધ પૂછવી તેમાંથી બે છંદોનો ઉદાહરણ સાથે પરિચય આપવો	12 Marks
યુનિટ-૨. નિબંધ ત્રણ પૂછવા તેમાંથી એક લખવો	13 Marks
યુનિટ-૩. કર્ણભારમ્ માંથી જનરલના અથવા જનરલ પૂછવો	13 Marks
યુનિટ-૪. કર્ણભારમ્ માંથી ચાર ટૂંકનોંધ પૂછવી તેમાંથી બે લખવી.	12 Marks

HEMCHANDRACHARYA NORTH GUJARAT UNIVERSITY, PATAN

COURSE NAME – दशकुमारचरितम्-उच्छवास-6 (दण्डी) **COURSE CODE –** AR23MIDSCSAN602
PROGRAMME CODE – ARTUG102 **SEMESTER –** VI
EFFECTIVE FORM JUNE 2025-26 UNDER NEP

TOTAL – 04 CREDIT (04 - PERIOD/WEEK)	THEORY	EXTERNAL – 50 INTERNAL – 50
पाठ्य पुस्तक : दशकुमारचरितम्-उच्छवास-6 (दण्डी)		
PROGRAM OUTCOMES:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Analyse the prose of Dandin. 2. Understand the nature and writing style of author Dandin. 3. Analyse the social value of दशकुमारचरितम् । 4. Analyse the construction skills of the work of Dandi. 		
COURSE OUTCOMES:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Understand the superb aesthetic expression of the author. 2. Appreciate the contributions of the ancient Indian style of sanskrit Literature. 3. Understand the prose style of Sanskrit Literature in the context of Dashkumarcharitam. 4. Learn the poetical, artistic, cultural and historical aspect of Dandin’s Dashkumarcharitam. 		
UNITNO.	COURSESTRUCTURE	
1	- संस्कृत गद्य साहित्यનો ઉદ્ભવ અને વિકાસ, દંડીના ગદ્ય સાહિત્ય સ્વરૂપ વિશે પરિચય	
2	- આચાર્ય દંડીનું જીવન, સમય અને કૃતિઓનો પરિચય (ત્રયોદશિપ્રબન્ધાઃ)	
3	- દશકુમારચરિતમ્- શીર્ષક, દંડીની ગદ્ય શૈલી, મિત્રગુપ્ત- બ્રહ્મરાક્ષસ પ્રસંગ	
4	- દશકુમારચરિત ઉચ્છવાસ-6 મિત્રગુપ્તવૃતાન્ત સમગ્રલક્ષી મૂલ્યાંકન	
REFERENCE:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. દશકુમારચરિતમ્ – દણ્ડી, ડૉ. શ્રીકૃષ્ણમણિ ત્રિપાઠી, Chaukhamba Surbharati Prakashan 2. Dash Kumar Charitam Purva Pithika Of Dandi Edited By Babu Ram Pandeya Bharatiya Prakashan, Kanpur 3. Dash Kumar Charitam Of Dandi Edited By Revatikant Bhattacharya Shri Akhilbandhu Bhattacharya, Calcutta 		

HEMCHANDRACHARYA NORTH GUJARAT UNIVERSITY, PATAN

COURSE NAME – દશકુમારચરિતમ્-ઉચ્છવાસ-6 (દણ્ડી) COURSE CODE – AR23MIDSCSAN602
PROGRAMME CODE – ARTUG102 SEMESTER – VI
EFFECTIVE FORM JUNE 2025-26 UNDER NEP

પ્રશ્નપત્ર પરિરૂપ

Total Marks : 50

યુનિટ-૧. ગમે તે બે ગદ્યખંડોનો અનુવાદ કરો. (ચારમાંથી બે.)	12 Marks
યુનિટ-૨. નિયતકૃતિના આધારે ૩૦૦ શબ્દોમાં જનરલ પ્રશ્ન.	13 Marks
અથવા	
યુનિટ-૨. નિયતકૃતિના આધારે ૩૦૦ શબ્દોમાં જનરલ પ્રશ્ન	13 Marks
યુનિટ-૩. નિયતકૃતિના આધારે ૩૦૦ શબ્દોમાં જનરલ પ્રશ્ન પૂછવો.	13 Marks
અથવા	
યુનિટ-૩. નિયતકૃતિના આધારે ૩૦૦ શબ્દોમાં જનરલ પ્રશ્ન પૂછવો.	13 Marks
યુનિટ-૪. નિયતકૃતિના આધારે ૧૫૦ શબ્દોમાં બે ટૂંકનોંધ લખો. (ચાર પૂછવી)	12 Marks

HEMCHANDRACHARYA NORTH GUJARAT UNIVERSITY, PATAN

COURSE NAME – महाभारत-परिचय

COURSE CODE – AR23AECSAN604

PROGRAMME CODE – ARTUG102

SEMESTER – VI

EFFECTIVE FROM JUNE 2025-26 UNDER NEP

TOTAL – 02 CREDIT (02 - PERIOD/WEEK)	THEORY	EXTERNAL – 25 INTERNAL – 25
PROGRAM OUTCOMES:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Ability to embrace the Ancient Sanskrit literatures and their moral/ethical contribution to society. 2. Capable of demonstrating the importance of the Ancient Sanskrit literatures and their moral/ethical/cultural contribution to humanity at large. 3. Awareness towards the importance of Indology. 4. Awareness towards the ethical values in human life in general. 5. Linguistic competence would be achieved through Ancient Sanskrit literatures 		
COURSE OUTCOMES:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. This Program aims to get familiar with the plot of Mahabharata. 2. From the Mahabharata, the characteristics of poems and epic poems will be seen. 3. Acquiring knowledge with the heritage of Indian culture. 4. Knowledge of eighteen days of Mahabharat. 5. People will be familiar with the human values embodied. 		
UNITNO.	COURSESTRUCTURE	
1	- महाभारतना कर्ता – महाभारतना त्रय संस्करणो	
2	- महाभारत नो परिचय, महाभारत शीर्षक	
3	- महाभारत महाकाव्य तरीके मूल्यांकन, पात्रा लेखन- द्रौपदी-युधिष्ठिर-भीम-अर्जुन, दुर्योधन-विदूर-कर्ण	
REFERENCE:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. महाकवि व्यास – डॉ . शांति कुमार पंड्या, डिवायन पब्लिकेशन-अमदावाड. 2. महाभारतनुं काव्य सौंदर्य-सरला दीक्षित 		

HEMCHANDRACHARYA NORTH GUJARAT UNIVERSITY, PATAN

COURSE NAME – महाभारत-परिचय

COURSE CODE – AR23AECSAN604

PROGRAMME CODE – ARTUG102

SEMESTER – VI

EFFECTIVE FROM JUNE 2025-26 UNDER NEP

પ્રશ્નપત્ર પરિરૂપ

	<u>કુલ ગુણ રપ</u>
પ્રશ્ન-૧ ૧૫૦ શબ્દો માં જનરલ પ્રશ્ન લખવો	૦૯
અથવા	
પ્રશ્ન-૧ ૧૫૦ શબ્દો માં જનરલ પ્રશ્ન લખવો	૦૯
પ્રશ્ન-૨ ૧૫૦ શબ્દો માં જનરલ પ્રશ્ન લખવો	૦૯
અથવા	
પ્રશ્ન-૨ ૧૫૦ શબ્દો માં જનરલ પ્રશ્ન લખવો	૦૯
પ્રશ્ન-૩ કોઈ પણ બે માંથી ૧૫૦ શબ્દો માં એક ટૂંકનોંધ લખો	૦૭

HEMCHANDRACHARYA NORTH GUJARAT UNIVERSITY, PATAN

COURSE NAME – INTERNSHIP (પ્રશિક્ષણ)

COURSE CODE – AR23INTSAN607

PROGRAMME CODE – ARTUG102

SEMESTER – VI

EFFECTIVE FORM JUNE 2025-26 UNDER NEP

TOTAL- 04 CREDIT (120 Hours)	INTERNSHIP	MARKS: 100	
<ul style="list-style-type: none"> સેમેસ્ટર દરમિયાન કુલ ૧૨૦ કલાકની ઈન્ટર્નશિપ કરવી ફરજિયાત છે. સૂચિત એકમોમાંથી કોઈ એક કે એક થી વધુ એકમની પસંદગી કરી કુલ ૪ ક્રેડિટ= ૧૨૦ કલાકનું કામ કરવું જરૂરી છે. ઈન્ટર્નશિપ કાર્યમાં નિર્ધારિત કલાકોનું પ્રમાણપત્ર લાવવું ફરજિયાત છે. જો ઈન્ટર્નશિપ દરમિયાન અલગ અલગ જગ્યાએ કામ કર્યું હોય તો ૪ ક્રેડિટ* ૩૦ કલાક= ૧૨૦ કલાક એટલે કે પ્રમાણપત્રમાં કુલ ૧ ક્રેડિટ માટે ૩૦ કલાકનો ઉલ્લેખ હોવો જરૂરી છે. સામાન્ય રીતે પાનખર અને વસંતઋતુ દરમિયાન અઠવાડિયાના ઓછામાં ઓછા ૧૦ કલાક અને ઉનાળા દરમિયાન ૧૦ કલાક કે તેથી ઓછું કાર્ય કરી શકાશે. 			
<p>PROGRAMME OUTCOMES:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. વિદ્યાર્થીઓને પ્રાચ્ય વિદ્યાઓથી અવગત કરાવવા. 2. વિદ્યાર્થીઓમાં ભાષા કૌશલ્ય વિકસાવી વ્યાવસાયિક ક્ષમતા વધારવી. 3. ભારતીય જ્ઞાન પરંપરાના શિક્ષણથી ઉત્તમ ચારિત્ર્યવાળા નાગરિકો બનાવવા. 4. વિદ્યાર્થીઓમાં માનવીય સમ્બંધના વિકસાવવી. 5. વિદ્યાર્થીઓમાં નૈતિક મૂલ્યોનું ઉર્ધ્વીકરણ કરવું. 			
<p>COURSE OUTCOMES:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. સંસ્કૃત અને સંસ્કૃત ભાષા સાહિત્યનો પ્રચાર પ્રસાર. 2. સંસ્કૃત અને સંસ્કૃત ભાષા સાહિત્યના પ્રચાર સાથે સંસ્કૃત ભાષાને વ્યાવહારિક ઉપયોગ વધારી રોજગારીની તકો ઉભી કરવી. 3. વિદ્યાર્થીઓમાં સંસ્કૃત ભાષાનું કૌશલ્ય વિકસાવી વ્યાવસાયિક ક્ષમતા વધારવી. 			
UNIT NO.	COURSE STRUCTURE		
	ઈન્ટર્નશિપ એકમ	પ્રવૃત્તિ	ક્ષેત્ર
૧.	સંસ્કૃત શિક્ષણ-૧	પ્રાથમિક શાળામાં ધોરણ ૫ થી ૮ માં સંસ્કૃતના અભ્યાસક્રમ અંગે શૈક્ષણિક કાર્ય કરવું.	વિદ્યાર્થીના જીલ્લાની કોઈ પણ પ્રાથમિક શાળા. શાળાના આચાર્ય / ભાષા શિક્ષકનું પ્રમાણપત્ર લાવવાનું રહેશે.
૨.	સંસ્કૃત શિક્ષણ-૨	માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શાળામાં ધોરણ ૯ થી ૧૨ માં સંસ્કૃતના અભ્યાસક્રમ અથવા સંસ્કૃત ભાષાના પ્રચાર પ્રસારનું કાર્ય કરવું.	વિદ્યાર્થીના જીલ્લાની કોઈ પણ માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શાળા. શાળાના આચાર્ય / ભાષા શિક્ષકનું પ્રમાણપત્ર લાવવાનું રહેશે.

3.	સંસ્કૃત સાહિત્ય રૂચિ વર્ધન	સમાજમાં સંસ્કૃત સાહિત્યનો પરિચય અને રૂચિ કેળવાય તેવા વિવિધ કાર્યક્રમો જેવા કે વક્તૃત્વ સ્પર્ધા, વ્યાખ્યાન, ચિત્ર સ્પર્ધા, શેરી નાટક વગેરેનું આયોજન. આ પ્રવૃત્તિ ટીમ બનાવીને કરી શકાશે.	મહોલ્લો, સોસાયટી, ગામ કે નગર. અધિકૃત વ્યક્તિનું પ્રમાણપત્ર લાવવાનું રહેશે.
4.	સંસ્કૃત સંભાષણ	સમાજના નાગરિકોને પ્રાથમિક સ્તરની સંસ્કૃત સંવાદકળા શીખવવી.	જે શાળા / કોલેજમાં વર્ગો ચલાવ્યા હોય તેના આચાર્ય / ભાષા શિક્ષકનું પ્રમાણપત્ર લાવવાનું રહેશે.
5.	જ્યોતિષ, પૂજા વિધિ	જ્યોતિષ / પૂજા વિધિ કરતા વ્યક્તિ / સંસ્થાના મદદનીશ તરીકે કામગીરી કરવી.	જ્યાં પણ તાલીમ લીધી હોય / કામગીરી કરી હોય ત્યાંના અધિકૃત કર્મચારીનું સહી સિક્કા સાથેનું પ્રમાણપત્ર
6.	પ્રૂફ રિડિંગ	સંસ્કૃત સંશોધન પ્રકાશન સંસ્થા / સમાચાર પત્ર પ્રકાશન કે અન્ય પ્રકાશન સંસ્થામાં ભાષા શુદ્ધિ/ પ્રૂફ રિડિંગ કરવાની / મદદનીશ તરીકેની કામગીરી	જ્યાં પણ તાલીમ લીધી હોય / કામગીરી કરી હોય ત્યાંના અધિકૃત કર્મચારીનું સહી સિક્કા સાથેનું પ્રમાણપત્ર
7.	કર્મકાંડ	કર્મકાંડ કરતા વ્યક્તિ / વ્યક્તિઓ કે સંસ્થાના મદદનીશ તરીકેની કામગીરી કરવી.	જ્યાં પણ તાલીમ લીધી હોય / કામગીરી કરી હોય ત્યાંના અધિકૃત કર્મચારીનું સહી સિક્કા સાથેનું પ્રમાણપત્ર
8.	ધાર્મિક સ્થળોના સંચાલનમાં કામગીરી	ધાર્મિક સ્થળોના સંચાલનમાં મદદનીશ તરીકે કામગીરી કરવી.	જ્યાં પણ તાલીમ લીધી હોય / કામગીરી કરી હોય ત્યાંના અધિકૃત કર્મચારીનું સહી સિક્કા સાથેનું પ્રમાણપત્ર
9.	વાસ્તુ	વાસ્તુ વિધિ કરતા વ્યક્તિ / સંસ્થાના મદદનીશ તરીકે કામગીરી કરવી	જ્યાં પણ તાલીમ લીધી હોય / કામગીરી કરી હોય ત્યાંના અધિકૃત કર્મચારીનું સહી સિક્કા સાથેનું પ્રમાણપત્ર
10.	આયુર્વેદિક વૈદ્ય/ ડોક્ટરના મદદનીશ	આયુર્વેદિક વૈદ્ય / ડોક્ટરના ત્યાં મદદનીશની કામગીરી કરવી.	જ્યાં પણ તાલીમ લીધી હોય / કામગીરી કરી હોય ત્યાંના અધિકૃત કર્મચારીનું સહી સિક્કા સાથેનું પ્રમાણપત્ર
11.	કુદરતી ઉપચાર કેન્દ્રમાં સેવા	કુદરતી ઉપચાર કેન્દ્રમાં સેવા / મદદનીશ તરીકેની કામગીરી કરવી.	જ્યાં પણ તાલીમ લીધી હોય / કામગીરી કરી હોય ત્યાંના અધિકૃત કર્મચારીનું સહી સિક્કા સાથેનું પ્રમાણપત્ર
12.	ઓર્ગેનિક ખેત ઉત્પાદન અને વેચાણ	ઓર્ગેનિક ખેત ઉત્પાદન અને વેચાણ કરવું / એવા કેન્દ્રમાં મદદનીશ તરીકેની કામગીરી કરવી.	જ્યાં પણ તાલીમ લીધી હોય / કામગીરી કરી હોય ત્યાંના અધિકૃત કર્મચારીનું સહી સિક્કા સાથેનું પ્રમાણપત્ર
13.	હસ્તપ્રત (મેનુસ્ક્રીપ્ટ) અને શોધ સંશોધન કેન્દ્રમાં કામ	હસ્તપ્રત અને શોધ સંશોધન કેન્દ્રમાં મદદનીશની કામગીરી કરવી.	જ્યાં પણ તાલીમ લીધી હોય / કામગીરી કરી હોય ત્યાંના અધિકૃત કર્મચારીનું સહી સિક્કા સાથેનું પ્રમાણપત્ર
14.	ડિજિટલ કન્ટેન્ટ	સંસ્કૃત ભાષા / સાહિત્યના પ્રચાર, પ્રસાર અને સંવર્ધન	જ્યાં પણ તાલીમ લીધી હોય

	બનાવવું	કરવું સાહિત્ય ડિજિટલ કન્ટેન્ટના માધ્યમથી બનાવવું / બનાવનારના ત્યાં મદદનીશ તરીકે કામ કરવું.	/ કામગીરી કરી હોય ત્યાંના અધિકૃત કર્મચારીનું સહી સિક્કા સાથેનું પ્રમાણપત્ર
15.	વિપશ્યના	વિપશ્યના કેન્દ્રો કે તેના જેવામાં સેવાની કામગીરી	જ્યાં પણ તાલીમ લીધી હોય / કામગીરી કરી હોય ત્યાંના અધિકૃત કર્મચારીનું સહી સિક્કા સાથેનું પ્રમાણપત્ર
16.	યોગ	યોગની તાલીમમાં મદદનીશની કામગીરી, યોગની તાલીમ આપવી	જ્યાં પણ તાલીમ લીધી હોય / કામગીરી કરી હોય ત્યાંના અધિકૃત કર્મચારીનું સહી સિક્કા સાથેનું પ્રમાણપત્ર
17.	આયુર્વેદિક ઔષધિ	ઔષધિ બનાવવી / એકત્રીકરણ કરવું કે ફાર્મસીમાં મદદનીશ તરીકેની કામગીરી કરવી	જ્યાં પણ તાલીમ લીધી હોય / કામગીરી કરી હોય ત્યાંના અધિકૃત કર્મચારીનું સહી સિક્કા સાથેનું પ્રમાણપત્ર
<p>ખાસ નોંધ:</p> <ol style="list-style-type: none"> નિર્દિષ્ટ એકમો સિવાય પણ આચાર્યને સંસ્કૃત વિદ્યાર્થી માટે સંસ્કૃત કૌશલ્ય વર્ધન હેતુ યોગ્ય લાગે તે ક્ષેત્રમાં ઇન્ટર્નશિપ માટે ભલામણ / મંજૂરી કરી શકશે. વિદ્યાર્થીની કોલેજના આચાર્યશ્રી એ તાલીમ / ઇન્ટર્નશીપ માટે વિદ્યાર્થીને જરૂર પડે તે તમામ ભલામણ પત્ર / ના વાંધા પ્રમાણપત્ર આપવાનું રહેશે. 			